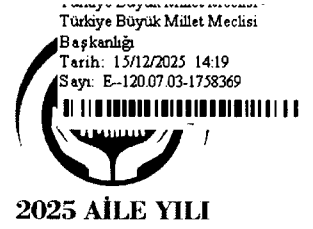

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-19037742

Konu : Soru Önergeleri
(7/28959-7/29056-7/30826-7/31624)

7/28959 } 6k 176
7/29056 }
7/30826 } 6k 11
7/31624 }

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 13.06.2025 tarihli ve 1643995 sayılı yazınız.
b) 13.06.2025 tarihli ve 1643997 sayılı yazınız.
c) 22.07.2025 tarihli ve 1669540 sayılı yazınız.
ç) 04.08.2025 tarihli ve 1675623 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/28959, 7/29056, 7/30826 ve 7/31624 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/28959 Cevap Metni (6 Sayfa)
- 2 - 7/29056 Cevap Metni (4 Sayfa)
- 3 - 7/30826 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 4 - 7/31624 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 1CBBABCF-E096-46DF-95D4-9AFF9CC1492D

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

**Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'a Ait 7/30826 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

“Herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu ülkemizde pek çok yasal düzenleme ile güvence altına alınmıştır.

2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 7’nci maddesinde yapıtlı çevre, özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin erişilebilir olması hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Kanunun geçici 2’nci ve geçici 3’üncü maddelerinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları, gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik amir hükümlere yer verilmiştir.

Anılan Kanunun geçici 2’nci ve 3’üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Denetimlerde, 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Hakkında Genelge ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kullanılmaktadır. Buna göre Formlarda yer alan “*” ibareli soruların tümüne “Evet” cevabı verilmesi durumunda komisyonlarca bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmektedir. Erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi kapsamında Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından mevzuatta yer alan toplu taşıma araçlarının, kaldırımların, yaya geçitlerinin, durakların ve otoparkların denetimleri yapılmaktadır.

Kentlerimizi yapılandıran Belediyelerin erişilebilirlik standartlarını eksiksiz olarak uygulamalarına destek olmak ve sahada yaşanan sorunlara çözüm bulunması hedefiyle 2021 yılından bu yana belediyelere yönelik 77 “Erişilebilirlik Atölyesi” düzenlenmiştir.

4736 sayılı Kamu Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1’inci maddesi ile 04.03.2014 tarihli Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği hükümleri gereği; 65 yaş ve üzeri bireylerin nüfus cüzdanları, engelli kişilerin engel oranının yer aldığı nüfus cüzdanları ile ücretsiz veya indirimli seyahat hakkından faydalanabileceği ve bu hakkın herhangi bir gerekçeyle engellenemeyeceği ifade edilmektedir.

Söz konusu Kanun’un 1 inci maddesinin ek fıkrasında “İlgili kurumlar, belediyeler ile belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketler, ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alırlar.” hükmü bulunmaktadır. Bu bağlamda belediyeler, söz konusu hakkın kullanımını sadece yetki sınırları içinde ikamet eden kişilerle sınırlandırılmasına sebebiyet verecek uygulamalardan kaçınarak, tüm vatandaşların söz konusu haktan eşit bir şekilde yararlanabilmesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Engelli ve 65 yaş ve üzeri kişilere sağlanan indirim ve muafiyetlerle bireylerin sosyal ve ekonomik hayata katılımı esas alınmaktadır. Ayrıca, ücretsiz seyahat kapsamında yaşlı ve engelli bireyler ile birlikte şehit yakınları ve gazilerimizin de toplumsal hayata katılımını güçlendirmek amacıyla, şehir içi özel halk otobüsü ve deniz ulaşım aracı (ayakta yolcu taşıyabilen) sahiplerine aylık gelir desteği ödemesi yapılmaktadır.

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Belediyelerin erişilebilirlik standartlarını eksiksiz olarak uygulamalarına destek olmak ve sahada yaşanan sorunlara çözüm bulunması hedefiyle 2021 yılından bu yana gerçekleştirilen “Erişilebilirlik Atölyeleri”ne devam edilecektir. Atölyelerde, daha önceki atölyelerde olduğu gibi belediye çalışanlarına, proje hazırlarken, ihaleye çıkarken, inşaat ve kontrol faaliyetlerini yürütürken erişilebilirliği sağlamalarına yönelik bilgilendirmeler yapılacak, örnek projeler sunulacak ve katılımcılarla sahada karşılaşılan sorunlar tartışılacaktır.

Türkiye Belediyeler Birliği ile iş birliğinde Belediyelerin farklı birimlerinde görev yapan yöneticilere ve teknik personele yönelik erişilebilirlik eğitimleri verilmesi planlanmaktadır. Özellikle imar ve şehircilik birimleri ile yapılacak bu eğitimler ile bina ruhsatlandırma sürecinde yapılması gerekenler katılımcılara açıklanacaktır.

“2024-2027 Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı”nında yer alan Bakanlığımızın sorumlu olduğu performans göstergeleri kapsamında toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla trafikte erişilebilirlik ve engellilik konularında kamu spotları hazırlanacaktır.

2025/8 sayılı “Ulusal Erişilebilirlik Günü” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile, erişilebilirliğin temel hak olduğu bilincinin geliştirilmesi, gündelik yaşamın doğal bir parçası haline getirilmesi, doğru uygulamaların yaygınlaştırılması, gelecek nesillerde sürdürülebilirliğinin sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması amacıyla her yıl 10-16 Mayıs Engelliler Haftasının kapanış günü olan 16 Mayıs “Ulusal Erişilebilirlik Günü” olarak belirlenmiştir. Ulusal Erişilebilirlik Günü kapsamında Bakanlığımız koordinasyonunda ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının iş birliğiyle, kamuoyunun ilgi ve dikkatini erişilebilirlik konusuna çekmek ve konuya ilişkin çalışmalara ivme kazandırmak amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmesi ve çalışmalar yapılması planlanmaktadır. Gerçekleştirilecek faaliyetlerle toplumun tüm taraflarının ve farklı sektörlerin odağını bu alana çekerek erişilebilirlik konusundaki çalışmalara katılımcı ve çok taraflı bir anlayışla ivme kazandırmak hedeflenmektedir.

Toplumsal farkındalık artırılarak sosyal ve kültürel engellerin azaltılmasına yönelik medya çalışmalarına devam edilecektir.

Bakanlığımızca belediyelere yönelik sürekli olarak yürütülen ve talep edilmesi halinde sağlanan teknik bilgi desteğine de devam edilecektir.

Soru önergesinde bahsi geçen konu ile ilgili olarak; denetimler Bakanlığımızca yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı kapsamında hazırlanan il düzeyindeki yıllık izleme ve denetleme programları çerçevesinde yapılmakta olup vatandaşlar tarafından iletilen şikâyetler veya basında yer alan benzeri haberlerin ardından söz konusu konuya ilişkin denetim faaliyetlerine öncelik verilmektedir. Bu kapsamda konu ile ilgili belediye otobüsü, erişilebilirlik denetiminin gerçekleştirilmesi için izleme ve denetleme programına alınmıştır.